

ปัจจัยที่มีผลต่อการลดต้นทุนของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดมหาสารคาม Influenced Factors to the Cost Reduction of Wellness Tourism Entrepreneur in Maha Sarakham Province

เกรียงไกร นามนัย¹ สุนทรียา ไชยปัญญา²
E-mail: kriengkrai.nn@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดมหาสารคาม 2. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการลดต้นทุนของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดมหาสารคาม โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือเจ้าของกิจการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จำนวน 134 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ

ผลการศึกษา ตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการลดต้นทุน ผลการดำเนินงาน โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยการลดต้นทุนรายด้านสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ การออกแบบการลดต้นทุน การลดต้นทุนวัสดุ/วัตถุดิบ การลดต้นทุนกระบวนการทำงาน การอำนวยความสะดวก การลดต้นทุนกระบวนการผลิต/การให้บริการ ส่วนวัตถุประสงค์ข้อ 2 พบว่า การออกแบบการลดต้นทุน การลดต้นทุนวัสดุ/วัตถุดิบ การลดต้นทุนกระบวนการผลิต/การให้บริการ การลดต้นทุนกระบวนการทำงาน และการอำนวยความสะดวก มีผลกระทบเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของกิจการ ผลลัพธ์จากงานวิจัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการลดต้นทุน การวางแผนกำไรรวมถึงการนำข้อมูลที่ได้จากต้นทุนไปใช้ในการวางแผนการตัดสินใจของผู้บริหารในกิจการต่อไป

คำสำคัญ: การลดต้นทุน ผู้ประกอบการ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

Abstract

This research aimed to 1. study the information and opinion of wellness tourism entrepreneurs in Maha Sarakham province and 2. Study the influenced factors to the cost reduction of wellness tourism entrepreneurs in Maha Sarakham province. The data were collected from the sample group which was 134 wellness tourism entrepreneurs which used the questionnaire as a research instrument. The statistics used to analyze the data consisted of percentage, mean, standard deviation (S.D.), multiple correlation analysis, and multiple regression analysis.

The study results of the first objective presented that the wellness tourism entrepreneur had opinions related to factors of cost reduction and performance as overall and each aspect at the high level. The sub-factors of cost reduction could be sorted as a cost reduction design, equipment/ material cost reduction, working process cost reduction, cost reduction administration, and production/ service cost reduction. The study result of the second objective found that the cost reduction design, equipment/ material cost reduction, production/ service cost reduction, working process cost reduction, and cost reduction administration had positive effects on corporate performance. The research result could be adapted to be a guideline of policy determination, profit planning as well as applying the data obtained from costs to plan on decisions of management in corporations onwards.

Keywords: cost reduction, entrepreneur, wellness tourism

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

² อาจารย์ ประจำสาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ความเป็นมาของปัญหา

องค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (UNWTO) คาดการณ์ว่าการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ด้านการท่องเที่ยว (Tourism Landscape) จะมีความชัดเจนในปี 2563 โดยสะท้อนจากนักท่องเที่ยวทั่วโลกกว่า 1,600 ล้านคน มีการเดินทางเข้ามาสู่ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกถึง 416 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วน 1 ใน 4 โดยมีประเทศไทยเป็นเป้าหมายที่สำคัญ ข้อมูลดังกล่าวส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยในปีนี้ แต่จากปัจจัยลบต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกประเทศกลับทำให้สถานการณ์อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยในปีนี้อยู่ในภาวะชะงักงันอย่างต่อเนื่อง (The Bangkok Insight, 2563) จากสถานการณ์การท่องเที่ยวและผลที่เกิดขึ้นทำให้รัฐบาลได้ออกมาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อจูงใจให้เกิดการใช้จ่ายรวมทั้งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ร่วมกับผู้ประกอบการด้านท่องเที่ยวได้ผนึกกำลังจัดโปรโมชั่นด้านราคา แพคเกจท่องเที่ยวเป็นแรงหนุนสำหรับช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศมากขึ้น

จากการกระตุ้นและพัฒนาพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในอดีตที่ผ่านมาส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเพื่อสร้างองค์ความรู้และเป็นการวิจัยเฉพาะสาขา โดยมุ่งเน้นประเด็นการส่งเสริมการตลาดและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในระดับจุลภาคที่กระตุ้นเศรษฐกิจ การสนับสนุนทุนวิจัยการท่องเที่ยวกระจุกตัวในพื้นที่เป้าหมายและมีลักษณะกระจายเม็ดเงินอย่างไร้ทิศทางไปตามพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ อีกทั้งการศึกษารองเท้าเที่ยวยังขาดการบูรณาการกับศาสตร์สาขาอื่นๆ และมีข้อจำกัดด้านวิวิธวิทยาที่เน้นนักวิจัยเป็นศูนย์กลางขาดการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมจากภาคีทางการท่องเที่ยว จากสถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนภาพว่าประเทศไทยควรสนับสนุนการศึกษารองเท้าเที่ยวที่เป็นการวิจัยร่วมสาขาที่บูรณาการกับศาสตร์อื่นๆ บนฐานการมีส่วนร่วมที่ผลการวิจัยเกิดจากการปฏิบัติจริงจึงจะสามารถนำผลการวิจัยไปขยายผลและใช้เพื่อตอบสนองความต้องการความรู้ เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจำเป็นต้องใช้ข้อมูลในการดำเนินงานมาบริหารเพื่อสร้างกลยุทธ์ทางการแข่งขัน โดยกลยุทธ์ที่นำมาใช้มีหลายกลยุทธ์ หนึ่งในกลยุทธ์ดังกล่าวคือด้านต้นทุน (Cost) ซึ่งทำให้กิจการสามารถทราบต้นทุนและวางแผนต้นทุนที่เกิดขึ้นรวมถึงการบริหารจัดการต้นทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากกิจการมีการบริหารจัดการต้นทุนที่ดีก็จะช่วยให้กิจการสามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันได้ (ภานุวัฒน์ เฟิงสิน และคณะ, 2561: 17) ข้อมูลต้นทุนจึงเป็นข้อมูลที่ให้ประโยชน์แก่ธุรกิจในการวางแผน การควบคุม การตรวจสอบ การประเมินผล การตัดสินใจ และการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความมีประสิทธิภาพของกิจการจะเกิดจากการใช้ข้อมูลต้นทุนในการบริหาร โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์ จำแนก สรุปรายงานต้นทุนได้ถูกต้องครบถ้วนซึ่งจะเห็นได้ว่าหากกิจการที่มีระบบบริหารจัดการต้นทุนที่ดีก็จะช่วยให้กิจการสามารถจัดการกับต้นทุนการผลิตของกิจการได้อย่างเหมาะสม เช่น การตัดสินใจปรับปรุงกระบวนการผลิตเพื่อลดของเสีย การควบคุมและจัดสรรทรัพยากรในการผลิตให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุดซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของกิจการและประสบความสำเร็จได้ในระยะยาว อย่างไรก็ตามในการประยุกต์ใช้ข้อมูลเพื่อบริหารจัดการต้นทุนของกิจการจำเป็นต้องมีองค์ความรู้ความเข้าใจในลักษณะของข้อมูลทางต้นทุนและคุณลักษณะของกิจกรรมการดำเนินงานที่มีความแตกต่างกันไปตามโครงสร้างของกิจการนั้นๆ จึงถือเป็นความท้าทายอย่างยิ่งที่กิจการต้องมีการปรับตัวเพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน (กุลชญา แวนแก้ว, 2559) ดังนั้นหากกิจการใดมีความรู้ความเข้าใจในการประยุกต์ใช้ข้อมูลต้นทุนในการบริหารได้อย่างเหมาะสมกับโครงสร้างของกิจการก็จะสามารถนำพากิจการไปสู่ความสำเร็จได้ไม่ยาก การจัดการต้นทุนที่เหมาะสมจึงถือเป็นทรัพยากรด้านองค์ความรู้ที่ยากจะลอกเลียนแบบได้ สอดคล้องตามหลักทฤษฎีฐานทรัพยากรที่ได้กล่าวไว้ว่าหากกิจการที่มีทรัพยากรเชิงกลยุทธ์ที่เป็นประโยชน์ก็จะสามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันที่เหนือกว่าได้ โดยต้นทุนมีความเกี่ยวข้องกับกิจการฯ ทั้งที่เป็นแบบธุรกิจและไม่ใช้ธุรกิจซึ่งอาจเป็นการผลิตสินค้า ขายสินค้า หรือให้บริการก็ได้

จากข้อมูลต้นทุนที่มีความสำคัญต่อธุรกิจเกี่ยวกับการนำไปเป็นแนวทางในการสร้างกลยุทธ์ของธุรกิจในการสร้างความได้เปรียบเกี่ยวกับการลดค่าใช้จ่ายของธุรกิจได้อย่างชัดเจนและเป็นแนวทางในการวางแผนแนวทางในการบริหาร โดยจากการลงพื้นที่ในการสำรวจและการสัมภาษณ์ของผู้ประกอบการในจังหวัดมหาสารคาม ทำให้เห็นได้ว่าธุรกิจของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพยังมีปัญหาในเรื่องของการบริหารจัดการเกี่ยวกับต้นทุน เนื่องจากผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดมหาสารคามยังไม่มีความรู้ในเรื่องของการบริหารจัดการต้นทุนอย่างเป็นระบบ และยังไม่เข้าใจในหลักการของการบริหารจัดการต้นทุนทำให้การสำรวจการวิเคราะห์ การประเมินเกี่ยวกับต้นทุนของกิจการยังไม่ชัดเจน หรือสอดคล้องกับบริบทของการดำเนินงาน จากปัญหาดังกล่าวจึงทำให้ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดมหาสารคามมีความต้องการที่จะศึกษาและปฏิบัติในแนวทางการลดต้นทุนของธุรกิจเพื่อทำให้เกิดความสามารถในการลดต้นทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความสำคัญของการจัดการต้นทุนที่ส่งผลทำให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันของกิจการได้ จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้กิจการต่างๆ จำเป็นต้องมีองค์ความรู้ในการจัดการต้นทุนที่เกิดขึ้นรวมถึงสามารถนำไปวิเคราะห์ ประยุกต์การใช้ และสามารถสร้างแนว

ทางการลดต้นทุนของกลุ่มผู้ประกอบการต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดมหาสารคาม ยังคงมีความต้องการที่จะพัฒนาองค์ความรู้ด้านต้นทุนเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในกิจการให้เกิดศักยภาพสูงสุดรวมถึงสามารถลดต้นทุนที่ไม่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานเพื่อให้ผลการดำเนินงานขององค์กรมีระดับที่สูงขึ้น จากเหตุผลที่กล่าวมาจึงนำมาสู่แผนโครงการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการลดต้นทุนของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดมหาสารคาม เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถวิเคราะห์ต้นทุนเพื่อกำหนดแนวทางการบริหารจัดการต้นทุนในผลิตภัณฑ์หรือการให้บริการได้อย่างเหมาะสมรวมถึงทราบความคุ้มค่าจากการลงทุนที่เป็นตัวเงินที่ชัดเจนและมีข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการลดต้นทุนในการดำเนินธุรกิจได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการลดต้นทุนของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดมหาสารคาม

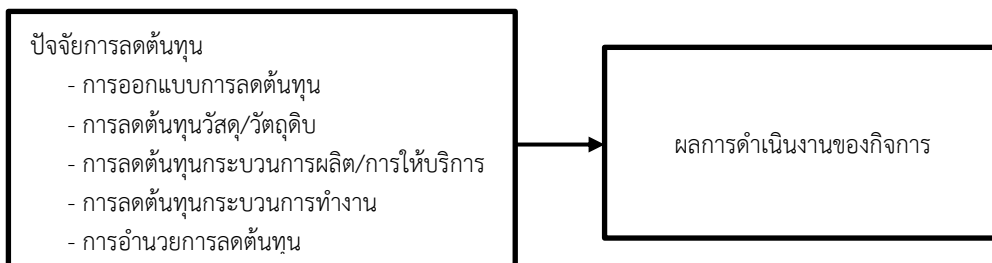
สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยการลดต้นทุนส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดมหาสารคาม

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. ได้องค์ความรู้ในการบริหารต้นทุนของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดมหาสารคาม
2. ได้องค์ความรู้ในแนวทางการลดต้นทุนของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดมหาสารคาม
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลลัพธ์ที่ได้ไปกำหนดเป็นนโยบายแนวทางการลดต้นทุนของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดมหาสารคาม
4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลลัพธ์ที่ได้ไปกำหนดเป็นนโยบายการวางแผนกำไรสำหรับผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดมหาสารคาม

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย
การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง : ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เจ้าของกิจการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในเขตพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 286 กิจการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เจ้าของกิจการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในเขตพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 165 กิจการ โดยเปิดตาราง เครซซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 607-610) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2543: 139)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามจำนวน 165 ชุด โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในเขตพื้นที่จังหวัดมหาสารคามซึ่งภายในแบบสอบถาม 1 ชุดจะประกอบด้วยส่วนสำคัญ 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการลดต้นทุน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของกิจการ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการลดต้นทุนของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

4.1 ดำเนินการจัดทำแบบสอบถาม ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างพร้อมกับตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนและความสมบูรณ์ของเอกสารนำส่งทางไปรษณีย์ จำนวน 165 ฉบับ

4.2 ขอนหนังสือจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พร้อมแนบส่งกับแบบสอบถามส่งไปยังผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดมหาสารคามเพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

4.3 ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ให้กับกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาที่กำหนดไว้ในระยะเวลาตั้งแต่เดือนมกราคม - เดือนกุมภาพันธ์ 2563 จำนวน 165 ฉบับ โดยแนบซองจดหมายตอบกลับไปพร้อมกับแบบสอบถามซึ่งกำหนดให้ส่งจดหมายตอบกลับทางไปรษณีย์ภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับแบบสอบถาม

4.4 เมื่อครบกำหนดตามระยะเวลา มีแบบสอบถามตอบกลับมาจำนวน 121 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 73.33 ของแบบสอบถามที่ส่งไป ผู้วิจัยจึงได้ติดตามโทรศัพท์กลับไปสอบถามเพื่อขอความอนุเคราะห์ส่งแบบสอบถามกลับมา หลังจากนั้นได้รับแบบสอบถามกลับมาอีก 14 ฉบับ

4.5 ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจความความถูกต้อง ครบถ้วน และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับคืน มีแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ ที่ไม่สมบูรณ์ จึงสรุปได้ว่ามีแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 134 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.21 เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่าง

4.6 ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามด้วยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยแบ่งได้ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการลดต้นทุน และผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยายและสรุปผลการวิจัย ซึ่งได้กำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 102-103)

ระดับความคิดเห็นมากที่สุด	กำหนดให้ 5 คะแนน
ระดับความคิดเห็นมาก	กำหนดให้ 4 คะแนน
ระดับความคิดเห็นปานกลาง	กำหนดให้ 3 คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อย	กำหนดให้ 2 คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	กำหนดให้ 1 คะแนน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ปัจจัยการลดต้นทุนและผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดมหาสารคาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	24	17.90
1.2 หญิง	110	82.10
รวม	134	100.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	จำนวน	ร้อยละ
2. อายุ		
2.1 30 ปี หรือน้อยกว่า	17	12.70
2.2 31 - 40 ปี	24	17.90
2.3 41 - 50 ปี	39	29.10
2.4 มากกว่า 50 ปี	54	40.30
รวม	134	100.00
3. สถานะ		
3.1 โสด	54	40.30
3.2 สมรส	77	57.50
3.3 หย่าร้าง	3	2.20
รวม	134	100.00
4. ระดับการศึกษา		
4.1 ต่ำกว่า ปวส.	11	8.20
4.2 ปวส./อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	36	26.90
4.3 ปริญญาตรี	73	54.50
4.4 สูงกว่าปริญญาตรี	14	10.40
รวม	134	100.00
5. ประสบการณ์ทำงาน		
5.1 5 ปี หรือน้อยกว่า	22	16.40
5.2 6 - 10 ปี	67	50.00
5.3 11 - 15 ปี	31	23.10
5.4 มากกว่า 15 ปี	14	10.40
รวม	134	100.00
6. รายได้		
6.1 น้อยกว่า 15,000 บาท	34	25.40
6.2 15,000 - 25,000 บาท	55	41.00
6.3 25,001 - 35,000 บาท	23	17.20
6.4 มากกว่า 35,000 บาท	22	16.40
รวม	134	100.00
7. ตำแหน่ง		
7.1 เจ้าของกิจการ	88	65.70
7.2 ผู้จัดการ	31	23.10
7.3 พนักงาน	14	10.40
7.4 อื่นๆ	1	0.80
รวม	134	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 82.10) รองลงมาเป็นเพศชาย (ร้อยละ 17.90) อายุ มากกว่า 50 ปี (ร้อยละ 40.30) รองลงมา 41 - 50 ปี (ร้อยละ 29.10) สถานะ สมรส (ร้อยละ 57.50) รองลงมา โสด (40.30) ระดับการศึกษา ปริญญาตรี (ร้อยละ 54.50) รองลงมา ปวส./อนุปริญญาหรือเทียบเท่า (ร้อยละ 26.90) ประสบการณ์ทำงาน 6 - 10 ปี (ร้อยละ 50.00) รองลงมา 11 - 15 ปี (ร้อยละ 23.10) รายได้ 15,000 - 25,000 บาท (ร้อยละ 41.00) รองลงมา น้อยกว่า 15,000 บาท (ร้อยละ 25.40) และตำแหน่ง เจ้าของกิจการ (ร้อยละ 65.70) รองลงมา ผู้จัดการ (23.10)

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการลดต้นทุนโดยรวมและเป็นรายด้านของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดมหาสารคาม

ปัจจัยการลดต้นทุน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. การออกแบบการลดต้นทุน (DES)	4.07	0.53	มาก
2. การลดต้นทุนวัสดุ/วัตถุดิบ (REM)	4.04	0.52	มาก
3. การลดต้นทุนกระบวนการผลิต/การให้บริการ (PEP)	3.93	0.51	มาก
4. การลดต้นทุนกระบวนการทำงาน (REW)	3.98	0.55	มาก
5. การอำนวยความสะดวกลดต้นทุน (REC)	3.96	0.54	มาก
รวม	3.99	0.46	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการลดต้นทุนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการออกแบบการลดต้นทุน ($\bar{X} = 4.07$) ด้านการลดต้นทุนวัสดุ/วัตถุดิบ ($\bar{X}=4.04$) และด้านการลดต้นทุนกระบวนการทำงาน ($\bar{X}=3.98$)

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานโดยรวมและเป็นรายด้านของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดมหาสารคาม

ผลการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. กิจการมีผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและแผนการดำเนินงาน	3.78	0.51	มาก
2. กิจการมีการบริหารงานเป็นไปตามกลยุทธ์ที่วางแผนไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด	3.75	0.54	มาก
3. กิจการได้รับการยอมรับจากลูกค้าและตลาดในการตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง	4.07	0.57	มาก
4. กิจการมีส่วนแบ่งทางการตลาดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี	3.60	0.63	มาก
5. กิจการมีผลการดำเนินงานด้านกำไรที่เพิ่มสูงขึ้น	3.78	0.64	มาก
รวม	3.85	0.48	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านกิจการได้รับการยอมรับจากลูกค้าและตลาดในการตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X}= 4.07$) ด้านกิจการมีผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและแผนการดำเนินงาน ($\bar{X}=3.78$) และด้านกิจการมีผลการดำเนินงานด้านกำไรที่เพิ่มสูงขึ้น ($\bar{X}=3.78$)

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของปัจจัยการลดต้นทุนและผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดมหาสารคาม

Variables	DES	REM	REP	REW	REC	FPE	ค่า VIF
\bar{X}	4.07	4.04	3.93	3.97	3.96	3.85	
S.D.	0.53	0.54	0.51	0.55	0.56	0.47	
DES							3.695
REM	0.81**						3.648
REP	0.59**	0.60**					1.882
REW	0.80**	0.81**	0.64**				4.423
REC	0.73**	0.72**	0.65**	0.80**			3.208
FPE	0.79**	0.78**	0.65**	0.82**	0.77**		

ระดับความมีนัยสำคัญ **p<.05

จากตารางที่ 4 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันหรือเกิดเป็น Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIF ปรากฏว่าค่า VIF ของตัวแปรอิสระ ปัจจัยการลดต้นทุนมีค่าตั้งแต่ 1.882 - 4.423 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน (Black, 2006, P.585) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง

ตัวแปรอิสระ ปัจจัยการลดต้นทุน ในแต่ละด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม ผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.59 - 0.82

ตารางที่ 5 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยกับผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดมหาสารคาม

Independent Variables	Dependent Variables					VIF
	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4	Model 5	
	FPE	FPE	FPE	FPE	FPE	
DES	0.23** (0.08)					3.695
REM		0.19** (0.08)				3.648
REP			0.13** (0.06)			1.882
REW				0.28** (0.09)		4.423
REC					0.16** (0.08)	3.208
Adjusted R ²	0.57	0.51	0.57	0.54	0.56	

ระดับความมีนัยสำคัญ **p<.05

จากตารางที่ 5 พบว่า ปัจจัยการลดต้นทุน ด้านการออกแบบการลดต้นทุน (DES) ด้านการลดต้นทุนวัสดุ/วัตถุดิบ (REM) ด้านการลดต้นทุนกระบวนการผลิต/การให้บริการ (PEP) ด้านการลดต้นทุนกระบวนการทำงาน (REW) ด้านการอำนวยความสะดวกลดต้นทุน (REC) มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับการดำเนินงานของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และค่าพยากรณ์ (Adjusted R²) อยู่ช่วงประมาณ 0.57-0.57

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการลดต้นทุนของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดมหาสารคาม สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 82.10) รองลงมาเป็นเพศชาย (ร้อยละ 17.90) อายุมากกว่า 50 ปี (ร้อยละ 40.30) รองลงมา 41 – 50 ปี (ร้อยละ 29.10) สถานะ สมรส (ร้อยละ 57.50) รองลงมา โสด (40.30) ระดับการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 54.50) รองลงมา ปวส./อนุปริญญาหรือเทียบเท่า (ร้อยละ 26.90) ประสบการณ์ทำงาน 6 - 10 ปี (ร้อยละ 50.00) รองลงมา 11 – 15 ปี (ร้อยละ 23.10) รายได้ 15,000 – 25,000 บาท (ร้อยละ 41.00) รองลงมา น้อยกว่า 15,000 บาท (ร้อยละ 25.40) และตำแหน่ง เจ้าของกิจการ (ร้อยละ 65.70) รองลงมา ผู้จัดการ (23.10) ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการลดต้นทุนโดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.99) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการออกแบบการลดต้นทุน (\bar{X} = 4.07) ด้านการลดต้นทุนวัสดุ/วัตถุดิบ (\bar{X} = 4.04) และด้านการลดต้นทุนกระบวนการทำงาน (\bar{X} = 3.98) ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.85) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านกิจการได้รับการยอมรับจากลูกค้าและตลาดในการตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง (\bar{X} = 4.07) ด้านกิจการมีผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและแผนการดำเนินงาน (\bar{X} = 3.78) และด้านกิจการมีผลการดำเนินงานด้านกำไรที่เพิ่มสูงขึ้น (\bar{X} = 3.78)

2. ปัจจัยการลดต้นทุน ด้านการออกแบบการลดต้นทุน (DES) ด้านการลดต้นทุนวัสดุ/วัตถุดิบ (REM) ด้านการลดต้นทุนกระบวนการผลิต/การให้บริการ (PEP) ด้านการลดต้นทุนกระบวนการทำงาน (REW) ด้านการอำนวยความสะดวกลดต้นทุน (REC) มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับการดำเนินงานของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการลดต้นทุนของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดมหาสารคาม สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการลดต้นทุนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ประกอบด้วย ด้านการออกแบบการลดต้นทุน ด้านการลดต้นทุนวัสดุ/วัตถุดิบ ด้านการลดต้นทุนกระบวนการผลิต/การให้บริการ ด้านการลดต้นทุนกระบวนการทำงาน และด้านการอำนวยความสะดวกด้านต้นทุน เนื่องจาก การบริหารต้นทุนเป็นตัวช่วยสนับสนุนให้ผู้บริหารจัดการต้นทุนในการผลิตสินค้าหรือการให้บริการ โดยการปรับปรุงคุณภาพให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงการบริหารกระบวนการผลิต เพื่อแก้ไขสินค้าที่ผลิตหรือการให้บริการไม่ได้มาตรฐานให้มีคุณภาพและทำให้เกิดประสิทธิภาพการดำเนินงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ ธนัตถ์ภัทร ธิรณชิตลิก (2558: 180-182) กล่าวว่า การบริหารต้นทุนเป็นส่วนสำคัญของกลยุทธ์ในระดับองค์กรเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการเพิ่มผลผลิตในการแข่งขันของธุรกิจและเป็นกระบวนการบริหารต้นทุนในด้านคุณภาพของสินค้าในกิจกรรมการผลิตที่จะทำให้สินค้ามีคุณภาพที่จะสามารถนำไปสู่กระบวนการปรับปรุงคุณภาพสินค้า ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตลดลงและเพิ่มคุณภาพสินค้าได้มากขึ้น สามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันเพิ่มยอดขาย

2. ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับผลการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ประกอบด้วย ด้านกิจการมีผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและแผนการดำเนินงาน ด้านกิจการมีการบริหารงานเป็นไปตามกลยุทธ์ที่วางแผนไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ด้านกิจการได้รับการยอมรับจากลูกค้าและตลาดในการตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านกิจการมีส่วนแบ่งทางการตลาดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี และด้านกิจการมีผลการดำเนินงานด้านกำไรที่เพิ่มสูงขึ้น เนื่องจาก กิจการมีการแข่งขันกันด้วยกระบวนการที่แตกต่างกันออกไป ความได้เปรียบทางการแข่งขันจึงถือเป็นความสามารถขององค์กรที่จะต้องสร้างศักยภาพและกลยุทธ์ทางการผลิต และบริการให้เกิดผลิตภัณฑ์ที่มีความแตกต่างเหนือจากคู่แข่งในอุตสาหกรรมเดียวกัน และตรงตามความต้องการของลูกค้า ทั้งในด้านประสิทธิภาพและการทำให้ลูกค้าเกิดความเชื่อมั่นในตัวผลิตภัณฑ์ มีผลการดำเนินงานที่ดีทำให้องค์กรสามารถดำเนินกิจการได้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับแนวคิดของ Lari และ Asllani (2013: Abstract) พบว่า ระบบต้นทุนเป็นตัววัดประสิทธิภาพสำหรับกระบวนการปฏิบัติงานที่สามารถส่งผลให้องค์กรมีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น และช่วยเสริมสร้างกระบวนการปฏิบัติงานในการปรับปรุงองค์กร และช่วยปรับปรุงกิจกรรมการบริการที่จะเพิ่มความพึงพอใจของลูกค้า และระบบการบริหารต้นทุนสามารถช่วยในกระบวนการตัดสินใจร่วมกับการรวบรวมและการวิเคราะห์ ให้กับฝ่ายบริหารใช้เป็นข้อเสนอแนะการออกแบบและปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานประสิทธิภาพ

3. ปัจจัยการลดต้นทุน ด้านการออกแบบการลดต้นทุน ด้านการลดต้นทุนวัสดุ/วัตถุดิบ ด้านการลดต้นทุนกระบวนการผลิต/การให้บริการ ด้านการลดต้นทุนกระบวนการทำงาน ด้านการอำนวยความสะดวกด้านต้นทุน ด้านมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจาก การบริหารต้นทุนเป็นกระบวนการวางแผนอย่างมีประสิทธิภาพของผู้บริหารก่อนการดำเนินงานทุกครั้ง เพื่อลดความเสี่ยงของความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นในภายหลัง เพื่อให้การปฏิบัติงานและกระบวนการทำงานในองค์กรมีความสม่ำเสมอ สามารถส่งผลให้องค์กรลดข้อผิดพลาดของการปฏิบัติงานได้ และเกิดประสิทธิภาพในกระบวนการผลิตสินค้าและบริการส่งผลให้สินค้าและบริการมีคุณภาพตรงตามมาตรฐานสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับแนวคิดของ วรณัฒ เตโชโยธิน (2558: 303) กล่าวว่า ต้นทุนเป็นกิจกรรมที่ดำเนินโดยมีเป้าหมายเพื่อป้องกันการผลิตสินค้าและบริการที่ไม่มีคุณภาพ เป็นแนวคิดป้องกันไม่ให้เกิดของเสีย สามารถผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและตรงตามความต้องการของผู้บริโภคและสร้างความได้เปรียบต่อคู่แข่งได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Farooq et al., (2017: Abstract) กล่าวว่า ต้นทุนคุณภาพเป็นกลยุทธ์การตรวจสอบคุณภาพการผลิต ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือต้นทุน การประเมิน ต้นทุนการตรวจสอบ ปัจจัยเหล่านี้จะเป็นตัวช่วยในการพัฒนาต้นทุนคุณภาพสำหรับการผลิต และเป็นกลยุทธ์ในการช่วยจัดการ วางแผนในการตัดสินใจในอนาคต เพื่อลดต้นทุนในการปรับปรุงคุณภาพการผลิต และปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการผลิตในอนาคตของอุตสาหกรรมเพื่อประเมินความถูกต้องของกรอบการทำงาน

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยการลดต้นทุนที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดมหาสารคาม ดังนั้นในอนาคตควรศึกษาธุรกิจอื่น เช่น ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจโรงพยาบาล เพื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน ทำให้งานวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ตรงตามเป้าหมายมากขึ้นและสอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- กุลชญา แวนแก้ว. (2559). ผลกระทบของกลยุทธ์การจัดการต้นทุนที่เหมาะสมที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานและความได้เปรียบทางการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตการค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. **วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่**, 9(1), 46-64.
- ธนัตถ์ภัทร ธิรณชิตติก. (2558). **การจัดการคุณภาพโดยรวม**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2543). **พรมแดนความรู้ด้านการวิจัยและสถิติ**. ชลบุรี: วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ภาณุวัฒน์ เฟ็งสิน ธนาธร โพธิ์ทรง และพศวีร์ ศิริสรายุลักษณ์. (2561). การลดต้นทุนการขนส่งของธุรกิจรถทัวร์ กรณีศึกษา หลี่ถ้งทัวร์. ใน **การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5** (น. 17-23) กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
- วรรณิ เตโชโยธิน. (2558). **การบริหารต้นทุน**. กรุงเทพฯ: ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.
- Black, K. (2006). **Business Statistics for Contemporary Decision Making**. 4th ed. USA : John Wiley & Son, 2006.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities**. Educational and Psychological Measurement, 30, 607-610.
- Lari, A. and Asllani, A. (2013). Quality cost management support system: an effective tool for organizational performance improvement. **Total Quality Management and Business Excellence**, 24, 432-451.
- The Bangkok Insight. (2563). <https://www.thebangkokinsight.com/273292/>